

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-02-12 Nr. *(25.2.1)3-571*

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1994 M. LAPKRIČIO 16 D. NUTARIMO NR. 1135 PAKEITIMO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 16 d. nutarimo Nr. 1135 „Dėl Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio tarifų ir Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslai:

1) pakeisti konsulinio mokesčio už asmens grįžimo pažymėjimo išdavimą dydį, atsižvelgiant į patiriamas darbo išlaidas, susijusias su konsulinių veiksmų atlikimu Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose (toliau – konsulinė įstaiga);

2) įgyvendinti 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1191, kuriuo skatinamas laisvas piliečių judėjimas supaprastinant tam tikrų viešųjų dokumentų pateikimo Europos Sąjungoje reikalavimus ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL 2016 L 200, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/1191) nuostatas;

3) pakeisti Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 5 punktą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sumokėti konsulinį mokestį užsienio valstybėse ir pagreitinti sprendimų priėmimą teikiant konsulines paslaugas pareiškėjams.

1. Dėl konsulinio mokesčio už asmens grįžimo pažymėjimo išdavimą dydžio pakeitimo

Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio tarifai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 16 d. nutarimu Nr. 1135 „Dėl Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio tarifų ir Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Konsulinio mokesčio tarifai), numato, kad už asmens grįžimo pažymėjimo (toliau – AGP) išdavimą imamas 5 eurų konsulinis mokestis. Šiuo metu galiojantis konsulinio mokesčio tarifas už AGP išdavimą buvo nustatytas prieš daugiau nei šešiolika metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1771 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 16 d. nutarimo Nr. 1135 „Dėl Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio tarifų ir Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ ir iki dabar yra nepakeistas, skirtingai nei kiti konsulinio mokesčio tarifai – pavyzdžiui, nuo 2002 m. konsulinio mokesčio tarifas už paso išdavimą ar keitimą padidėjo nuo 20 eurų iki 100 eurų, už dokumento legalizavimą – nuo 1 euro iki 10 eurų.

Konsulinis pareigūnas, kad išduotų AGP, turi atlikti veiksmus, nustatytus Asmens grįžimo pažymėjimo išdavimo ir įforminimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2008 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-141 „Dėl Asmens grįžimo pažymėjimo išdavimo ir įforminimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – AGP tvarkos aprašas). Šiuo metu teisės aktų nustatyta tvarka konsulinėse įstaigose konsuliniam pareigūnui išduoti AGP vidutiniškai užtrunka apie 30 minučių.

Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, kad konsulinis mokestis yra apskaičiuojamas atsižvelgiant į patiriamas „išlaidas darbui, susijusiam su konsulinių įstaigų atliekamais konsuliniais veiksmais, apmokėti“. Šias išlaidas sudaro konsulinio pareigūno konsulinėje įstaigoje darbo užmokestis kartu su kompensacijomis už darbą užsienyje ir kitos su konsulinių funkcijų atlikimu susijusios išlaidos. Užsienio reikalų ministerijos duomenimis, šios išlaidos per vieną darbo valandą sudaro vidutiniškai 43 eurus¹. Užsienio reikalų ministerijos įsigyto vieno AGP blanko kaina sudaro 0,13 euro centų. Atsižvelgiant į tai, kad AGP išduoti konsuliniam pareigūnui vidutiniškai reikia apie 30 min., faktiškai patiriamos išlaidos kartu su išduodamo AGP blanko kaina šiuo metu sudaro 21,56 euro. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, nustatančia, kad konsulinio mokesčio dydis nustatomas eurai be centų, Nutarimo projekto 1.2.1 papunktyje siūloma už AGP išdavimą nustatyti 20 eurų konsulinį mokestį.

Atkreiptinas dėmesys, kad padidinus konsulinį mokestį už AGP išdavimą nuo 5 iki 20 eurų, Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta mokesčio lengvata – asmens atleidimas nuo konsulinio mokesčio už AGP išdavimą, kai asmuo negali sumokėti konsulinio mokesčio ir pateikia šių svarbių priežasčių buvimo faktą patvirtinantį dokumentą, liks nepakitusi ir toliau galios, nepriklausomai nuo Nutarimo projekto 1.2.1 papunkčiu inicijuojamo pakeitimo.

Užsienio reikalų ministerijos duomenimis, 2018 m. buvo išduota 33 tūkst. pasų, asmens tapatybės kortelių ir laikinų pasų, o AGP – 10 tūkst. Tai rodo, kad užsienyje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai dažnai yra linkę įsigyti AGP ne tik praradus kelionės dokumentą, bet ir kitais pagrindais (kelionės dokumentui tapus netinkamu naudoti ar pasibaigus jo galiojimo laikui).

Taip pat pažymėtina, kad atsižvelgdama į Europos Komisijos 2016 m. gruodžio 8 d. pristatytą Europos kovos su dokumentų klastojimu griežtinimo veiksmų planą ir Europos Komisijos 2018 m. gegužės 31 d. pateiktą pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatomas ES laikinasis kelionės dokumentas ir panaikinamas sprendimas 96/409/BUSP, Užsienio reikalų ministerija, bendradarbiaudama su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, siekia iš esmės peržiūrėti AGP užsakymo, saugojimo, paskirstymo ir išdavimo sistemą ir inkorporuoti ją į bendrą Lietuvos Respublikos asmens dokumentų sistemą. Taip pat siekiama išspręsti AGP blankų, kurie neatitinka šio meto technologinės apsaugos reikalavimų, saugumo klausimą. Įdiegus naujus saugesnius blankus, brangs jų gamyba ir papildomai reikės lėšų programinės įrangos tobulinimui. Nustatant realias darbo išlaidas atitinkantį konsulinio mokesčio tarifo dydį už AGP išdavimą (20 eurų), būtų palengvinta šiuo metu neproporcingai tenkanti finansinė našta Užsienio reikalų ministerijai, užtikrinant AGP išdavimą, kartu siekiant užtikrinti reikalingą AGP atnaujinimo ir saugumo reikalavimus atitinkančių blankų išdavimą artimoje ateityje (planuojama nuo 2020 m.). Pažymėtina, kad Europos Komisija šiuo metu derina direktyvos projektą (Europos Komisijos Pasiūlymas Tarybos Direktyva, kuria nustatomas ES laikinasis kelionės dokumentas ir panaikinamas Sprendimas 96/409/BUSP) (toliau – Direktyvos projektas) dėl laikino kelionės dokumento (*angl. k. Emergency Travel Document*) išdavimo, kuriame numatoma nustatyti visose valstybėse vienodą 45 eurų mokestį (Direktyvos projekto² 4a str.). Taigi, jei būtų priimtas Direktyvos projektas, mokestis už Lietuvos nacionalinio laikino kelionės dokumento (AGP) išdavimą išliks ženkliai mažesnis, nei mokestis už ES analogiško dokumento (laikino kelionės dokumento) išdavimą.

¹ Konsulinio pareigūno vidutinis vienos valandos darbo dydis nustatytas vadovaujantis 2018 m. Užsienio reikalų ministerijos duomenimis dėl patiriamų vidutinių išlaidų, susijusių su Lietuvos Respublikos konsulinių įstaigų atliekamais konsuliniais veiksmais Lietuvos Respublikos konsulinėse įstaigose užsienyje. Vidutinės darbo išlaidas sudarė: konsulinio pareigūno darbo užmokestis, valstybinio socialinio draudimo mokestis, kompensacija už darbą užsienyje ir sveikatos draudimas. Nustatant vidutinį konsulinio pareigūno valandos įkainį buvo vertinamos patirtos išlaidos Lietuvos Respublikos ambasadoje Belgijoje, Baltarusijoje, Japonijoje, Turkijoje ir Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje.

² Europos Komisijos Pasiūlymas Tarybos Direktyva, kuria nustatomas ES laikinasis kelionės dokumentas ir panaikinamas Sprendimas 96/409/BUSP (Proposal for a Council Directive establishing an EU Emergency Travel Document and repealing Decision 96/409/CFSP).

Siekiant užtikrinti, kad konsulinėse įstaigose dirbantys konsuliniai pareigūnai būtų tinkamai informuoti apie konsulinio mokesčio už AGP išdavimą pakeitimą, Nutarimo projekto 3 punkte numatoma, kad susijęs Nutarimo projekto 1.2.1 papunktis įsigalioja nuo 2019 m. kovo 1 d.

2. Dėl Reglamento (ES) 2016/1191 nuostatų įgyvendinimo

Nutarimo projekto 1.2.2 papunkčiu siūloma nustatyti konsulinio mokesčio tarifą už daugiakalbės standartinės formos išdavimą prie civilinės būklės aktų įrašų liudijančių išrašų. Konsuliniai pareigūnai, įgyvendindami Reglamento (ES) 2016/1191 nuostatas, Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose (toliau – konsulinėse įstaigose) išduos daugiakalbės standartinės formos prie civilinės būklės aktų įrašus liudijančių išrašų dėl gimimo, santuokos ir mirties.

Konsulinio mokesčio tarifo dydis už daugiakalbės standartinės formos išdavimą Nutarimo projekte nustatytas atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2016/1191 11 straipsnį, nustatantį, kad daugiakalbės standartinės formos mokestis negali viršyti viešojo dokumento, su kuriuo tokia forma pateikiama, parengimo išlaidų (taikoma mažesnė suma). Už civilinės būklės aktų įrašus liudijančių išrašų išdavimą konsulinėse įstaigose imamas 5 eurų mokestis. Atsižvelgiant į Reglamentu (ES) 2016/1191 patvirtintas daugiakalbės standartinės formos ir jose pildomos informacijos apimtį, preliminariais duomenimis, konsuliniams pareigūnams joms užpildyti vidutiniškai gali prireikti apie 20 min. konsulinio pareigūno laiko. Vidutinis konsulinio pareigūno 1 darbo valandos įkainis siekia apie 43 eurus, todėl daugiakalbės standartinės formos pildymo darbo išlaidos sudarytų vidutiniškai apie 14 eurų. Nepaisant, kad faktiškai patiriamos darbo išlaidos bus didesnės nei 5 eurai, atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2016/1191 11 straipsnį, Nutarimo projekto 1.2.2 papunktyje siūloma už daugiakalbės standartinės formos išdavimą nustatyti 5 eurų konsulinį mokestį, t. y. nustatyti ne didesnę konsulinį mokestį, nei jis yra numatytas už viešojo dokumento (civilinės būklės aktų įrašus liudijančių išrašų) išdavimą.

2. Dėl Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio mokėjimo ir grąžinimo tvarkos aprašo 5 punkto pakeitimo

Nutarimo projekto 1.3 papunkčiu siekiama pakeisti Tvarkos aprašo 5 punktą. Šio punkto pirmajame sakinyje siūloma nustatyti, kad konsulinis mokestis sumokamas ne į konsulinių įstaigų „užsienyje atidarytas“ sąskaitas, bet į „konsulinių įstaigų sąskaitas“. Šis pakeitimas siejamas su tuo, kad kai kuriose užsienio valstybėse (pavyzdžiui, Rusijos Federacijoje) yra sudėtinga konsulinėms įstaigoms atsidaryti euro valiutos sąskaitą banke. Ne euro zonos užsienio valstybėse, kuriose tokia galimybė yra, patiriamos didelės mokėjimų priėmimo išlaidos, kurias tenka padengti Užsienio reikalų ministerijai, nes gali būti imamas tik toks mokestis, koks yra nustatytas Konsulinio mokesčio tarifuose.

Tvarkos aprašo 5 punkto trečiajame sakinyje siūloma išbraukti žodžius „vadovo sprendimu“. Atsižvelgiant į tai, kad šiame punkte konkrečiai įvardyti pinigų mokėjimo grynaisiais pinigais pagrindai (kai mokestis negali būti sumokamas per mokėjimo paslaugų teikėją dėl laikinų techninių kliūčių arba kai besikreipiantis į konsulinę įstaigą asmuo neturi galimybių sumokėti konsulinio mokesčio per mokėjimo paslaugų teikėją dėl nelaimingo atsitikimo ar nukentėjimo nuo nusikalstamos veikos), sprendimas leisti konsulinį mokestį sumokėti grynaisiais pinigais priimti asmens grįžimo pažymėjimą išduodančiam konsuliniam pareigūnui leistų sutrumpinti konsulinės paslaugos suteikimo laiką.

Nutarimo projektu iš esmės nėra keičiamas esamas teisinis reguliavimas, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, neatliekamas. Neigiamų pasekmių priėmus Nutarimo projektą nenumatoma.

Nutarimo projekto nuostatos suderintos su Lietuvos Respublikos Finansų, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijomis ir Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos. Iš Teisingumo ministerijos gautos pastabos dėl Nutarimo projekto nuostatų buvo įvertintos ir suderintos darbo tvarka. Nutarimo projekto nuostatos taip pat darbo tvarka suderintos su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija pagal Teisės grupės 2019 m. sausio 29 d. išvadą Nr. NV-280.

Nutarimo projektas parengtas laikantis valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento (direktorius Giedrius Kazakevičius, tel. 8 706 5 2607) Konsulinės teisės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo skyriaus (vedėjas Marius Juška, tel. 8 706 5 2893) antroji sekretorė Jolanta Samuolytė, tel. 8 706 5 2842, el. p. jolanta.samuolyte@urm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

Užsienio reikalų ministras

Linas Linkevičius